

УДК 811.111'42

ПАРЦІАЛЬНА ТА КОНТИНУАЛЬНА СУТНОСТІ ІДЕНТИЧНОСТІ АНГЛОМОВНОГО ДИТЯЧОГО ПОЕТА

Пікалова А.О., к. філол. н., доцент,
доцент кафедри іноземної філології
*КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради*

Стаття присвячена вивченню ідентичності дитячого поета (на прикладі життєдіяльності англомовного дитячого поета Теодора С'юза Гейзела/Доктора С'юза), що постає як конструйоване явище в процесі дискурсивної інтеракції. Процесуальність і динамічність ідентичності дитячого поета засвідчують, що принципи парціальності та континуальності виявляються одними з механізмів її конструювання. Конструкція ідентичності може бути як свідомою, так і підсвідомою, навмисною й інтенційною, звичною, результатом взаємодії, частиною системи сприйняття й уявлення інших, результатом ідеологічних процесів і структур. Конструювання ідентичності дитячого поета може бути результатом інтеракції з дітьми. Принцип континуальності свідчить про розвиток ідентичності протягом усього життя.

Ключові слова: ідентичність, дитячий поет, інтеракція, конструювання, принцип парціальності, принцип континуальності, Теодор С'юз Гейзел/Доктор С'юз.

Статья посвящена изучению идентичности детского поэта (на примере жизнедеятельности англоязычного детского поэта Теодора Сьюза Гейзела/Доктора Сьюза), что выступает как конструируемое явление в процессе дискурсивной интеракции. Процессуальность и динамичность идентичности детского поэта показывает, что принципы парциальности и континуальности оказываются одними из механизмов ее конструирования. Конструкция идентичности может быть как сознательной, так и подсознательной, намеренной и интенциональной, привычной, результатом взаимодействия, частью системы восприятия и представления других, результатом идеологических процессов и структур. Конструирование идентичности детского поэта может быть результатом интеракции с детьми. Принцип континуальности свидетельствует о развитии идентичности в течение всей жизни.

Ключевые слова: идентичность, детский поэт, интеракция, конструирование, принцип парциальности, принцип континуальности, Теодор Сьюз Гейзель/Доктор Сьюз.

Pikalova A.O. THE PARTIAL AND CONTINUAL ESSENCE OF THE IDENTITY OF THE ENGLISH-LANGUAGE CHILDREN'S POET

The article is devoted to the study of the identity of the children's poet (based on the example of the English-language children's poet Theodore Seuss Geisel / Dr. Seuss), which acts as a constructive phenomenon in the process of discursive interactions. The processuality and dynamism of the identity of the children's poet, shows that the principles of partiality and continuity are the mechanisms of its construction. The construction of the identity can be both conscious and subconscious, deliberate and intentional, habitual, result of interaction, part of the system of others' perception and representation, the result of ideological processes and structures. Constructing the identity of the children's poet may be the result of interaction with children. The principle of continuity is an evidence of the development of the identity throughout the life.

Key words: identity, children's poet, interaction, construction, principle of partiality, principle of continuity, Theodore Seuss Geisel/Dr. Seuss.

Постановка проблеми. У контексті сучасної парадигми досліджень міждисциплінарність поняття «ідентичність» претендує на позицію певного центру, в якому об'єднуються напрацювання різних дисциплін, що пов'язані антропоцентричною концепцією в дослідженні мов, зокрема соціолінгвістики, психолінгвістики, прагматики, когнітивної лінгвістики й ін. Комплексне вивчення ідентичності забезпечує концептуальний взаємний обмін між різними сферами теоретичних досліджень і практичних розвідок.

У своїх працях Дж. Локк майже одним із перших визначив поняття «ідентичність» як усвідомлення індивідуумом безперервності, тотожності власної особистості; душа людини

є *tabula rasa*, на якій досвід за допомогою одиничних уявлень пише свої знаки, створюючи умови та можливість постійної ідентифікації [5]. Наслідуючи цю традицію, Е. Еріксон визначає ідентичність як складний процес, що локалізується в самому ядрі індивідуальності, а також це процес суспільної культури. Володіти ідентичністю – це володіти образом себе, що є засвоєним і прийнятим особисто, що реалізується через різноманітні відносини особистості з навколишнім світом; це здатність особистості до повноцінного вирішення завдань, що виникають перед нею на кожному етапі її розвитку [13].

Ідентичність постає як результат взаємодії, як своєрідне відображення узагальнених

інтерацій [25]. Ідентичність установлюється в інтеракції, де основне місце відводиться мові [10, с. 150].

Беручи до уваги вищезазначене, стає зрозуміло, що ідентичність твориться мовою в процесі інтеракції в межах конкретного соціуму з власною культурою. Виходячи із цих положень, отримуємо розуміння того, що ідентичність – це реальність, що активно конструюється особистістю в інтеракції.

У цьому світлі актуальним виявляється з'ясування механізмів конструювання ідентичності. Особливої уваги потребує виявлення особливостей моделювання ідентичності в аспекті її динамічності та процесуальності. Так, ідентичність дитячого поета не досліджена в повному обсязі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Мова надає інструменти для конструювання й формування ідентичності. Стає зрозуміло, що «Я» особистості формується крізь призму процесів соціальної інтеракції [14, с. 44]. Ідентичність конструюється особистістю в різних контекстах «псевдо-я» в порівнянні з «істинним я» [23, с. 188]. Конструювання ідентичності як процес буде неминуче мати на увазі певний послідовний рух у межах конкретного дискурсу чи конкретні коливання в рамках прагматично визначених можливостей [28, с. 95–96].

Ідентичність трактують як реляційне й соціокультурне явище, що виникає й циркулює в контексті дискурсивної інтеракції [15, с. 586].

Більшість науковців, чиє коло інтересів охоплює дослідження дискурсу, акцентує увагу на конструйованій сутності поняття «ідентичність», не пропонуючи при цьому механізми конструювання ідентичності. Проте Мері Баколц (Mary Bucholtz) і Кіра Холл (Kira Hall), здійснюючи дослідження в межах соціокультурного лінгвістичного підходу, що зосереджується на деталях мови, культури й суспільства, об'єднують теоретичні напрацювання й пропонують схему аналізу ідентичності, яка конструюється в мовній інтеракції, що заснована на таких принципах: 1) принцип емерджентності; 2) принцип позиціонування; 3) принцип індексальності; 4) принцип реляційності; 5) принцип частковості [15].

Поділяючи думку, що ідентичність детермінується як реальність, що конструюється в контексті дискурсивної інтеракції, вважаємо можливим опрацювання механізмів конструювання ідентичності дитячого поета.

Вартим уваги є той факт, що поняття ідентичності не позначає щось статичне, незмінне чи міцне, а детермінує те, що розташоване в потоці часу, змінюється й розвивається. С. Холл підкреслює, що ідентичність завжди в «процесі» [24].

Ураховуючи результати досліджень щодо конструйованої сутності ідентичності, що постає як процесуальне явище, маємо змогу виокремити парціальність/частковість як один із механізмів конструювання ідентичності дитячого поета. Послугуємося терміном «парціальність» [15, с. 605] у виявленні механізмів конструювання ідентичності англomовного дитячого поета (на прикладі життєтворчості американського дитячого поета Теодора С'юза Гейзела/Доктора С'юза (Theodore Seuss ['sju:s] Geisel/Dr. Seuss ['sju:s])).

Постановка завдання. Мета нашої роботи – з'ясувати механізм конструювання ідентичності такого англomовного дитячого поета, як Теодор С'юз Гейзел, відповідно до принципу парціальності; визначити основні види конструкції ідентичності, що засвідчують парціальну сутність цього явища; верифікувати принцип континуальності як один із механізмів конструювання ідентичності дитячого поета.

Виклад основного матеріалу дослідження. Одним із принципів конструювання ідентичності є принцип парціальності (частковості) [15, с. 605]. Ідентичність є реляційною сутністю, що зумовлює її парціальність (частковість) і спричинює її конструювання через різноманітні конфігурації себе й інших. Реляційний принцип підкреслює той факт, що ідентичність не є автономним або незалежним явищем, а завжди охоплює відношення з іншими доступними позиціями ідентичності й іншими учасниками (акторами) конкретного соціуму.

Конструкція ідентичності може бути як свідомою, так і підсвідомою, навмисною й інтенційною, звичною, результатом взаємодії, частиною системи сприйняття й уявлення інших, результатом ідеологічних процесів і структур. Отже, вона постійно змінюється як у процесі інтеракції, так і в дискурсивних контекстах [15, с. 606].

Ідентичність дитячого поета одночасно конструюється як свідомо, так і підсвідомо. На підсвідомому рівні формуються прагнення індивіда, його захоплення, пристрасті, настанови. Підсвідоме вважається центром індивідуальних зразків поведінки. Свідомість оперує з поняттями, тоді як підсвідомо-

мість – з емоціями й почуттями. Як зауважує М. Бердяєв, у творчості людини, окрім свідомого, присутній і несвідомий елемент. Такою є насамперед творчість митця: він творить, як правило, не усвідомлюючи власний процес діяльності, і не в змозі його потім пояснити [9, с. 162].

Уява, фантазія, вигадка, емоції, почуття, «пам'ять дитинства», що безпосередньо пов'язана з особливостями уяви автора, як домінанти підсвідомого модифікують свідому діяльність індивіда. Натомість зразки мовленнєвої поведінки автора, тобто продукти його діяльності, зумовлені особливостями адресата-дитини, для якого створюються поетичні тексти, та умовами культурно-історичного соціуму, де творить поет.

Іноді ідеї книг Доктора С'юза були несподіванкою навіть для самого письменника. Так, одного разу Доктор С'юз подорожував Кенією і з вікна одного готелю побачив, як слони спускаються гірським схилом. Картина так вразила його, що він схопив чисті бланки для пральні (перше, що потрапило під руку) і менш ніж за годину написав цілу книгу "The Lorax" [26]. Уява – це створення нового в результаті перероблення минулого досвіду. Жодна творчість неможлива без фантазії. Наведений вище випадок із життя поета є яскравим прикладом того, як працює уява автора: на рівні підсвідомого (те, що побачив Доктор С'юз, викликало певні емоції, що стали рушійною силою для створення нових образів в уяві митця) і на рівні свідомого (поет створив поетичний текст "The Lorax").

Сфера свідомості – це сфера знань, культурної соціалізації особистості [8; 1]. Свідома конструкція переплітається з інтенційним конструюванням ідентичності дитячого поета.

Інтенції дитячого поета актуалізуються в бажанні вплинути на емоції адресата, викликавши при цьому почуття радості й оптимізму. Мета автора полягає в ознайомленні дітей із новими предметами та явищами навколишнього світу, що розширюють світогляд дитини на основі фонових знань адресата. У загальному сенсі інтенції автора – ознайомлювати, навчати, розвивати, виховувати читача, активно залучати дитину до соціалізації й інкультурації [7, с. 244]. Так, прикладом інтенційного конструювання ідентичності дитячого поета може бути факт із біографії Доктора С'юза: редактор автора (Bennett Cerf) уклав парі, що поет не зможе написати книгу, використовуючи 50

слів. Результатом парі стала поезія автора "Green Eggs and Ham" (1960 р.), яка була продана з моменту видання кількістю більше 8 млн [26, с. 119–120.]. Список охоплює такі 50 слів: *a, am, and, anywhere, are, be, boat, box, car, could, dark, do, eat, eggs, fox, goat, good, green, ham, here, house, I, if, in, let, like, may, me, mouse, not, on, or, rain, Sam, say, see, so, thank, that, the, them, there, they, train, tree, try, will, with, would, you.*

Конструкція ідентичності може бути звичною, як норма життєдіяльності дитячого поета, а також як особливості авторського поетичного мовлення, що оформлюються в ідіостиль автора.

Із бібліографічних відомостей випливає, що автор писав щодня протягом восьми годин. Кількість його робіт, їх знаковість і популярність засвідчують, що Доктор С'юз повністю присвятив себе своїй справі – створенню поезій для дітей. Поет працював над кожною своєю книгою досить наполегливо: «Коли пишеш вірші для дітей, варто відкидати не менше 99 відсотків написаного, оскільки тут кожне слово – те саме, що в романі для дорослих – сторінка, а кожна фраза – те саме, що в романі – частина» [11, с. 32]. Автор створював чудові поезії з використанням односкладових слів із метою допомогти дітям навчитися читати, наприклад: "*I can read with my left eye./ I can read with my right./ .../ You can Learn about SAD.../ and GLAD.../ and MAD!*" (Dr. Seuss "I Can Read with My Eyes Shut") [17]. Така серія книг автора мала на меті підтримку програми читання із застосуванням методу «look and say», що передбачав сприйняття цілих слів під час читання.

Особливості ідіостилу Доктора С'юза – це гумор, сюрреалізм, різноманітні види мовної гри, можливість для дітей практикуватися в читанні, розважаючись (для дітей, які починають вчитися читати) тощо. Більша частина творів написана в анапестичному тетраметрі (поетичний метр, що притаманний багатьом поетам англійського літературного канону). Мовностилістичні особливості дитячих поетичних текстів Доктора С'юза потребують окремого ґрунтовного дослідження.

Конструювання ідентичності дитячого поета може бути результатом інтеракції з дітьми. Звертаючись знову до біографії автора, з'ясуємо, що натхненням для написання "Horton Hears a Who!" (1954 р.) стала поїздка до Японії, де автор відвідав багато шкіл, спілкуючись із дітьми. Фраза з вірша "*A person's a person!/ No matter how small!*",

яка стала афоризмом, доводить кардіоцентризм поета – його любов до людей, усвідомлення людського життя як головної цінності. Кардіоцентризм простежується в тому, що людська модель відображена в протиставленні тіла (матеріальний компонент) душі, серцю (морально-емоційне ядро людини), тому сфера ірраціонального переважає [6, с. 15]. Доктор С'юз зазначав, що він любить дітей так само, як і дорослих. Поміж тих та інших трапляються й огидні, але до всіх він ставиться як до особистостей [26, с. 119–120; 4].

Коли в автора запитали про його творчість для дітей, він відповів, що не пише для дітей, він пише для людей [28]. Ця відповідь ще раз засвідчує, що поет ставився до дітей як до маленьких особистостей зі своїм світом. Дослідники творчості автора висувають припущення, що він писав досить часто для дітей за внутрішньою потребою, тобто коли була необхідність сказати те, що було всередині нього. При цьому поет не розповідає дітям у своєму творі, як треба себе поводити, а лише робить дитячу поезію набагато веселішою [27]. Зазначене вище доводить, що конструкція ідентичності дитячого поета може бути частиною системи сприйняття й уявлення інших, отже, характеризується парціальністю.

Думка про те, що ідентичність дитячого поета змінюється як у процесі інтеракції, так і в дискурсивних контекстах, і є результатом ідеологічних процесів, актуалізується в тих фактах, що продукти поетичної творчості Доктора С'юза іноді були віддзеркаленням тих подій, що відбувалися в суспільстві, репрезентуючи його погляди на різноманітні соціальні й політичні питання. Наприклад, у “Yertle the Turtle” (1958 р.) простежується натяк на Адольфа Гітлера та Рейх Німеччини. Поет висловлює думку, що всі повинні бути вільні. У позитивній формі, у простий і зрозумілий для дітей спосіб автор репрезентує урок з історії: “*And the turtles of course, all the turtles are free./ As turtles, and maybe, all creatures should be*” [21]. Основою для створення “The Sneetches and Other Stories” (1961 р.) стало розуміння боротьби чорношкірих за рівні права в Америці. Автор був прихильником ядерного роззброєння, що втілювалося в мотивах, репрезентованих у “*The Butter Battle Book*” (1984 р.), і прибічником ідеї інтернаціоналізму “Horton Hears a Who” (1950 р.). Доктора С'юза хвилювали проблемами охорони навколишнього середовища,

що є основною ідеєю книги “The Lorax” (1971 р.).

Ідентичність дитячого поета конструюється через різноманітні конфігурації себе та дітей у дискурсі. Наприклад, ознайомлюючи з тваринним світом, автор залучає дітей до дій – звуконаслідування тварин, що вміє робити головний персонаж Містер Браун: “*Oh, the wonderful sounds/ Mr. Brown can do!/ it can sound like a cow./ He can go Moo Moo/ How about you?/ He can sound like a bee./ Mr. Brown can Buzz/ How about you? Can you go Buzz Buzz...*” (Dr. Seuss “Mr. Brown Can Moo! Can You?”) [18].

Доктор С'юз фокусується на відчутті щастя в дітей, пропонує їм навчатися, насолоджуючись римою, ілюстраціями й сюжетом, що вплетений у твори. Іноді автор пише на замовлення видавництва, що репрезентує професійний складник ідентичності дитячого поета.

Для дітей, які вже вміють добре читати, автор пропонує вірші, що сприяють формуванню особистості дитини, оскільки прагне підвести дітей до усвідомлення справжніх цінностей людського життя. Наприклад, у вірші “Oh, The Places You’ll Go!” автор актуалізує усвідомлення дітьми свого значення у великому світі дорослих: “*You have brains in your head./ You have feet in your shoes./ You can steer yourself/ any direction you choose./ You’re on your own. And you know what you know./ And YOU are the one who’ll decide where to go...*” [19].

У вірші “Green Eggs and Ham” вербалізуються блоки «питання – відповідь», що моделюють процес комунікації дорослого й дитини з приводу харчування. Усім відомий факт, що дорослі часто вмовляють дітей їсти, вдаючись до різних способів, коли останні не хочуть. Натомість поет підтримує дітей у їхній відмові, що репрезентує відчуття автором дітей навіть у питанні їхніх фізіологічних потреб: “*Would you like them/ Here or there?/ I would not like them/ Here or there./ I would not like them/ Anywhere./ I do not like*” (Dr. Seuss. “Green Eggs and Ham”) [16].

Конструювання ідентичності дитячого поета в інтеракції простежується також у позиціонуванні себе щодо своїх читачів. Так, Теодор С'юз Гейзел змінював свої літературні псевдоніми, що свідчить про парціальність ідентичності автора, про її зміну в часовому просторі. Поет творив під псевдонімами L. Payster, D.G. Rossetti²⁵, Theo Lesteg, Rosetta Stone and Theophrastus Seuss. Останній

псевдонім Гейзеля вимовляється як ['s'u:s] (британський варіант англійської вимови, що не збігається з німецькою вимовою його прізвища [sɔis], яка, за словами автора, римується зі словом “voice” (Theodore Seuss Geisel/ Теодор С'юз Гейзел – виходець із родини німецьких іммігрантів. Seuss – дівоче прізвище його мами, а Theodor згідно з німецькою вимовою вимовляється без “e”)). Відповідно до американського варіанта прізвище автора вимовлялось як [su:s], що римувалося зі словом “juice”. Поету подобалася така вимова, оскільки вона викликала асоціації з “Mother Goose”. Пізніше автор додав Dr. до свого імені для розради батька, який мріяв, що його син буде займатися медициною [26; 28].

Принцип парціальності в процесі конструювання ідентичності дитячого поета засвідчується тим фактом, що хоча Доктор С'юз і не мав власних дітей, він часто присвячував свої книги уявним дітям, наприклад, дочці на ім'я *Chrysanthemum-Pearl* (Хризантема-Перлина). Більшість книг автора має присвяти, що актуалізує конструювання ідентичності дитячого поета через різноманітні конфігурації себе й інших. Доктор С'юз присвятив “*Horton Hears a Who!*” Міцугі Накамурі (Mitsugi Nakamura) – декану Університету Досіся в Кіото (Doshisha University in Kyoto), який допомагав поету в його спілкуванні зі школярами під час подорожі Японією. “*The Lorax*” має таку присвяту: “*for Audrey, Lark and Lea with love*”. “*If I Ran the Zoo*” присвячено “*for Toni and Michael Gordon Tackaberry Thompson*”.

Отже, ідентичність дитячого поета можна розглядати як відкриту систему, що знаходиться в постійній і активній інтеракції зі світом, що забезпечує процесуальність цього явища, і як закриту систему внаслідок внутрішнього взаємозв'язку її елементів (індивіда, особистості, суб'єкта діяльності, індивідуальності) і станів, що забезпечує потенційність цього явища [3; 2, с. 54]. Процесуальна сутність ідентичності засвідчує принцип парціальності як один із механізмів конструювання ідентичності англомовного дитячого поета.

Поділяючи думку, що ідентичність проявляється як динамічний і процесуальний стан [2, с. 50], вважаємо можливим верифікувати принцип континуальності як один із механізмів конструювання ідентичності дитячого поета.

Принцип континуальності свідчить про розвиток ідентичності протягом усього

життя, оскільки ідентичність розглядають як явище, що розташоване в потоці часу, що змінюється й розвивається [29, с. 11]. Континуальність процесу розвитку як елемента Я-ідентичності вплетена в континуальність пам'яті. Неосяжна здатність до вибіркового запам'ятовування досвіду всіх вікових категорій є одним із факторів, що відіграють визначальну роль в індивідуалізації людини [12, с. 259–260].

Ідентичність дитячого поета є стрижнем особистості автора, яка вирізняється своєрідною фантазією, уміє мріяти й бачити світ очима дітей; уява автора невинно працює, створюючи поетичні тексти для дітей. Зазначене свідчить про особливий вид пам'яті, яким володіє особистість поета – це «пам'ять дитинства», що є різновидом вербальної пам'яті [22].

Ідентичність дитячого поета постає як сукупність різноманітних ідентифікацій, що призводить до вдалого врівноваження основних потреб особистості автора з його можливостями й обдарованістю.

Обдарованість дитячого поета реалізується в майстерному застосуванні мови таким чином, щоб поетичні тексти були сповнені емоціями, легкими й зрозумілими для дитини; щоб непомітно для дитини вести її за собою до досягнення нових понять навколишнього світу.

Із дитинства Теодор С'юз Гейзел вирізнявся невтомною вигадкою та бурхливою фантазією, він створював карикатури й давав своїм героям веселі імена. Сам автор пригадує, що в його батька було дивовижне почуття гумору. У роки сухого закону в Америці його батько – нащадок родини пивоварів – залишився без роботи. Він був змушений влаштуватися працювати в зоопарк. Син часто приходив до батька на роботу й малював тварин, які з часом стали героями його творів. Доктор С'юз завдячує любов'ю до віршів своїй мамі, яка складала рими, щоб розважати його. Поет зазначав, що ніхто, окрім його мами, не є відповідальним за рими, якими він пише [26].

Наступний приклад являє собою яскравий зразок авторської рими з метою залучити дітей до вивчення цифр від 1 до 10. При цьому автор активізує пам'ять дітей, використовуючи елементи мовної гри – повтори, що є характерною рисою дитячої поезії: “*One apple up on top! Two apples up on top! Look, you/ I can do it, too! Look! See! I can do three! You can do three,/ but I can do more. You have three,/ but I have four...*” [20]. Конкретність

і предметність як специфічні особливості дитячої поезії репрезентовані в авторському поетичному мовленні. Дієслівна лексика на позначення рухової діяльності та деякі інші слова (*look, do, see, have, hop, get, stop, drop, drink, think*) засвідчують конкретність поетичного мовлення. За допомогою лексики на позначення рухової діяльності поет актуалізує систему дитячих дій, емоцій і станів, тобто комплексно представляє дитячих персонажей через їхні дії, залучаючи слухачів/читачів до подібної рухової діяльності. Поетичний текст “Ten Apples up on Top” насичений емоційністю, легкістю сприймання реципієнтом, що відповідає логіці розуміння світу дитиною. Наведений вище приклад засвідчує майстерність Теодора С’юза Гейзела у використанні мови з орієнтацією на дитину.

Висновки з проведеного дослідження. Загалом проведене дослідження дає можливість стверджувати, що ідентичність дитячого поета постає як конструйоване явище в процесі дискурсивної інтеракції. Процесуальність і динамічність ідентичності дитячого поета засвідчують, що принцип парціальності є одним із механізмів її конструювання. Під час дослідження виникла необхідність виокремлення принципу континуальності в процесі конструювання ідентичності дитячого поета. У центрі нашої уваги ідентичність такого американського дитячого поета, як Теодор С’юз Гейзел/Доктор С’юз. Ідентичність англomовного дитячого поета одночасно конструюється як свідомо, так і підсвідомо. Іноді ідеї поетичних текстів Доктора С’юза були несподіванкою навіть для автора. Прикладом інтенційного конструювання ідентичності дитячого поета може бути поезія “Green Eggs and Ham”, що містила 50 слів, які редактор запропонував автору. Конструкція ідентичності може бути звичною, як норма життєтворчості дитячого поета, а також може мати специфічні риси авторського поетичного мовлення. Конструювання ідентичності дитячого поета може бути результатом інтеракції з дітьми. Ідентичність дитячого поета конструюється через різноманітні конфігурації себе та дітей у дискурсі. Принцип континуальності свідчить про розвиток ідентичності протягом усього життя. Ідентичність дитячого поета постає як сукупність ідентифікацій, що були набуті в дитинстві, як сукупність ідентифікацій внутрішнього досвіду всіх попередніх життєвих і професійних етапів.

Перспективи подальшого дослідження вбачаємо в можливості ґрунтового ана-

лізу ідентичності американського дитячого поета Теодора С’юза Гейзела/Доктора С’юза; так, ретельного дослідження потребують мовностилістичні особливості дитячих поетичних текстів автора.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Еникеев М. Психологический энциклопедический словарь: справочное издание. Москва: Проспект, 2012. 558 с.
2. Идентичность: социально-психологические и социально-философские аспекты: коллективная монография; науч. ред. К. Патырбаева. Пермь, Перм. гос. нац. иссл. ун-т. 2012. 250 с.
3. Мясичев В. Психология отношений. Москва: Институт практической психологии, Воронеж: НПО МОДЭК, 1995. 356 с.
4. Липатова Е. Самый удивительный доктор! Детская литература. 2001. № 4. С. 108–110.
5. Локк Дж. Сочинения: в 3 т. Т. 1; под ред. И. Нарского. Москва: Мысль, 1985. 623 с.
6. Пікалова А. Вербалізація концепту ЛЮДИНА в поетичних текстах М. Стельмаха: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 / Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. Харків, 2008. 20 с.
7. Пікалова А. Проблема адресації в контексті англomовного дитячого поетичного дискурсу. Актуальні питання іноземної філології: наук. журн. / редкол.: І. Бісбук (гол. ред.) та ін. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2018. № 8. С. 242–248.
8. Психологическая энциклопедия. URL: <http://wiki.1vc0.ru/enciklopediya/soznatelnoe-podsoznatelnoe-i-bessoznatelnoe-v-strukture-psixiki-cheloveka.html> (дата звернення: 22.06.2018).
9. Современная философия: Словарь и хрестоматия / сост. Л. Жаров и др. Ростов-на-Дону: Феникс, 1995. 511 с.
10. Хабермас Ю. Демократия. Разум. Нравственность. Москва: АО «КАМ1», 1995. 650 с.
11. Чуковский К. Познакомьтесь с Доктором Сюзом! Детская литература. 1966. № 12. С. 32.
12. Элиас Н. Общество индивидов. Москва: Практис, 2001. 336 с.
13. Эрикссон Эрик Г. Детство и общество; пер. с англ. Санкт-Петербург: Ленато, АСТ, Фонд «Университетская книга», 1996. 592 с.
14. Bronwyn D., Rom H. Positioning: The Discursive Production of Selves. Journal for the Theory of Social Behaviour. 1990. 20 (1). P. 43–63.
15. Bucholtz M., Hall K. Identity and Interaction: a Sociocultural Linguistic Approach. Discourse Studies. London: SAGE Publications, 2005. Vol. 7, (4–5). P. 585–614.
16. Dr. Seuss. Green Eggs and Ham. New York: Random House; Books for Young Readers, 1988. 62 p.
17. Dr. Seuss. I Can Read with My Eyes Shut. New York: Random House; Books for Young Readers, 1978. 48 p.
18. Dr. Seuss. Mr. Brown Can Moo, Can You: Dr. Seuss's Book of Wonderful Noises. New York: Random House for Young Readers: Bright & Early Books, 1996. 24 p.

19. Dr. Seuss Oh, The Places You'll Go!: Yellow Back Book. New York: HarperCollins Children's Books, 2003. 48 p.
20. Dr. Seuss. Ten Apples up on Top. New York: Random House; Books for Young Readers, 1998. 22 p.
21. Dr. Seuss. Yertle the Turtle. New York: Random House; Books for Young Readers, 2006. 96 p.
22. Gardner H. Creating Minds: An Anatomy of Creativity Seen Through the Lives of Freud, Einstein, Picasso, Stravinsky, Eliot, Graham, and Gandhi. New York : Basic Books, 1993. 608 p.
23. Giddens A. Modernity and Self-Identity. Self and Society in Late Modern Age. Stanford: Stanford University Press, 1991. 256 p.
24. Hall S. Epistemic Communities and the Dynamics of International Policy Coordination. International Organization. 1992. № 1. Issue 46. P. 1–35.
25. Jandy Edward C. Charles Horton Cooley, His Life and His Social Theory. New York: Octagon Books, 1969. 319 p.
26. Morgan J., Morgan N. Dr. Seuss & Mr. Geisel: A Biography. New York : Random House, 1995. 345 p.
27. Nel Phillip Dr. Seuss: American Icon. London, New York: Continuum Publishing, 2004. 301 p.
28. Pasquarelli O. 60 facts about the wonderful world of Dr. Seuss. March 2, 2018. URL: <http://www.cbc.ca/books/60-facts-about-the-wonderful-world-of-dr-seuss-1.4557340> (accessed: June 24, 2018).
29. Torfing J. New Theories of Discourse: Laclau, Mouffe and Žižek. Oxford: Wiley-Blackwell, 1999. 356 p.
30. Wodak R., Cilliah de, Reisinge M., Liebhart K. The Discursive Construction of National Identity. Edinburg: Edinburg University Press, 1999. 224 p.

УДК 811.111'29: 179.945

РОЛЬ ОНТОЛОГІЧНИХ МЕТАФОР У ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТІВ ЖИТТЯ – СМЕРТЬ У ГОТИЧНІЙ КАРТИНІ СВІТУ

Приходченко О.О., к. філол. н.,
ст. викладач кафедри іноземних мов професійного спрямування
Запорізький національний університет

У статті розглядається місце онтологічних метафор у репрезентації концептів ЖИТТЯ – СМЕРТЬ у готичній картині світу. Представлені конкретні концептуальні метафори, які відіграють важливу роль у всебічному розумінні досліджуваних концептів у готичному світосприйнятті.

Ключові слова: метафора, концептуальна метафора, онтологічна метафора, концепт, готична картина світу.

В статье рассматривается место онтологических метафор в репрезентации концептов ЖИЗНЬ – СМЕРТЬ в готической картине мира. Представлены конкретные концептуальные метафоры, которые играют важную роль для всестороннего понимания исследуемых концептов в готическом мировосприятии.

Ключевые слова: метафора, концептуальная метафора, онтологическая метафора, концепт, готическая картина мира.

Prykhodchenko O.O. THE ROLE OF ONTOLOGICAL METAPHORS IN THE VERBALIZATION OF THE CONCEPTS LIFE – DEATH IN THE GOTHIC WORLDVIEW

The article is dedicated to the place of the ontological metaphors in the verbalization of the concepts LIFE – DEATH in the Gothic worldview. The particular conceptual metaphors, which play the important role in the overall understanding of the concepts under investigation in the Gothic representation of the world, are represented.

Key words: metaphor, conceptual metaphor, ontological metaphor, concept, Gothic worldview.

Постановка проблеми. Дослідження концептуальних метафор відзначається довгою історією в різних галузях буття людини. Слушною є думка Н.Д. Арутюнової про метафору як «ключ до розуміння основ мислення й процесів створення не лише національно специфічного образу світу, але й його універсальної моделі» [1, с. 296].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розвиток наукових ідей, присвячених вивченню концептуальних метафор, можна прослідкувати з часів античності й до сьо-

годні, і результатами таких досліджень стало їх потрактування як таких, що «містять основну, типову та потенційно можливу інформацію, що асоціюється з тим чи іншим концептом» [2, с. 16], але вони знаходяться не на поверхні, втілюють не «об'єктивно наявні категорії, а концепти, що сформувалися у свідомості людини» [4]. Тому когнітивним метафорам властивий певний ступінь абстрактності [3, с. 68].

Когнітивні образи життя та смерті, створені як результат матеріалізації цих абстрактних